

**Факултет техничких наука у Чачку
Универзитета у Крагујевцу**

П Р А В И Л Н И К

**О ИЗРАДИ И ОДБРАНИ ЗАВРШНОГ,
ДИПЛОМСКОГ И МАСТЕР РАДА НА ФАКУЛТЕТУ
ТЕХНИЧКИХ НАУКА У ЧАЧКУ**

(Пречишћен текст)

Чачак, јануар 2021. године

Стручна служба Факултета техничких наука у Чачку, извршила је правно-техничку редакцију и утврдила **пречишћен текст** Правилника о изради и одбрани завршног, дипломског и мастер рада на Факултету техничких наука у Чачку.

Пречишћен текст Правилника о изради и одбрани завршног, дипломског и мастер рада садржи: Правилник о изради и одбрани завршног, дипломског и мастер рада Факултета техничких наука у Чачку број: 24-873/3 од 28. мај 2020. године и

Правилник о допунама Правилника о изради и одбрани завршног, дипломског и мастер рада Факултета техничких наука у Чачку број: 37-2766/3 од 31.12.2020. године.

**ФАКУЛТЕТ ТЕХНИЧКИХ НАУКА У ЧАЧКУ
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ**

Број: 114

Датум: 19. јануар 2021. године

Ч А Ч А К

На основу члана 40. Закона о високом образовању („Сл. гласник РС”, број 88/2017, 27/2018 – др. закон, 67/2019 и 6/2020 – др. закон), члана 42. и члана 79. Статута Факултета техничких наука у Чачку, (Пречишћен текст) бр. 3072. од 27. 12. 2019. године, Наставно-научно веће Факултета, на електронској седници одржаној 28. маја 2020. године донело је

**П Р А В И Л Н И К
О ИЗРАДИ И ОДБРАНИ ЗАВРШНОГ,
ДИПЛОМСКОГ И МАСТЕР РАДА
(Пречишћен текст)**

1. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником ближе се регулише начин пријаве, израде и одбране завршног, дипломског или мастер рада на Факултету техничких наука у Чачку (у даљем тексту Факултет).

Члан 2.

Основне академске и струковне студије у трајању од 3 године (180 ЕСПБ бодова) завршавају се извршавањем свих обавеза предвиђених студијским програмом, израдом и јавном одбраном завршног рада, ако је то предвиђено студијским програмом.

Основне академске студије у трајању од 4 године (240 ЕСПБ бодова) завршавају се извршавањем свих обавеза предвиђених студијским програмом, израдом и јавном одбраном дипломског рада, ако је то предвиђено студијским програмом.

Мастер академске (60, 90 односно 120 ЕСПБ бодова) и интегрисане академске студије (300 ЕСПБ бодова) завршавају се извршавањем свих обавеза предвиђених студијским програмом, израдом и јавном одбраном мастер рада.

Члан 3.

Право на полагање завршног, дипломског или мастер испита студент стиче после положених свих испита предвиђених студијским програмом на коме се у току студија образовао.

Члан 4.

Завршни, дипломски и мастер рад су самостални радови студента, а сврха им је провера оспособљености кандидата за самостално коришћење и примену знања стечених током студија у пракси или научноистраживачком раду.

Члан 5.

Израда и одбрана завршног/дипломског/мастер рада се састоји из два дела:

- 1) израде самосталног завршног/дипломског/мастер рада и
- 2) јавне усмене одбране.

2. ПРИЈАВЉИВАЊЕ ЗАВРШНОГ/ДИПЛОМСКОГ/МАСТЕР РАДА

Члан 6.

Студент стиче право за одобрење теме за израду завршног/дипломског/мастер рада са највише два неположена испита.

Члан 6а.

На мастер струковним студијама, студент стиче право да пријави тему мастер рада, закључно са трећим семестром, након подношења Захтева за извођење Стручне праксе 2, и са највише два неположена испита.

Члан 7.

Студент може узети тему завршног/дипломског/мастер рада из предмета који је слушао на одговарајућем степену студија.

У договору са предметним наставником студент добија тему завршног /дипломског/ мастер рада као и упутства за израду.

Тема завршног/дипломског/мастер рада мора да буде у складу са циљем и исходом студијског програма на који је студент уписан.

Теме завршних /дипломских/ мастер радова се не могу понављати.

При одобравању тема за завршни, дипломски и мастер рад, води се рачуна о равномерној заступљености наставника.

На основним струковним студијама, руководиоца студијског програма, води евиденцију о равномерној заступљености наставника за менторство.

Предметни наставник (руководилац рада) потписује образац из пријаве рада у коме је наведено име и презиме кандидата, предмет и тема завршног/дипломског/мастер рада и доставља Студентској служби која проверава испуњеност услова за пријаву завршног/дипломског/мастер рада. У случају да је услов испуњен, надлежни службеник пријаву оверава и обавештава руководиоца рада и студента.

Уколико студент не испуњава услов да пријави завршни/дипломски/мастер рад, пријава се одбија уз назнаку услова који нису испуњени.

Даном овере пријаве завршног/дипломског/мастер у студентској служби, студенту почиње да тече дефинисани период за израду и одбрану завршног/дипломског/мастер рада.

Члан 7а.

На мастер струковним студијама, захтев за извођење Стручне праксе 2, подноси се у току трећег семестра, а најкасније до краја трећег семестра.

Захтев за извођење Стручне праксе 2 садржи: предлог ментора за стручну праксу 2, привредну организацију у којој ће је реализовати и сарадника из привредне организације (практичар-коментор), за израду мастер рада.

Копију захтева за извођење Стручне праксе 2, Студентска служба прослеђује Служби за опште и правне послове, ради сачињавања уговора о пословној сарадњи и уговора са сарадником из привредне организације.

Након испуњења услова из члана 1. овог Правилника, студент подноси пријаву теме мастер рада на струковним студијама.

Служба за опште и правне послове, сачињава потребне уговоре, комплетира документацију, која је прилог Пријаве теме мастер рада и доставља Студентској служби на даље поступање.

Члан 7б.

На мастер струковним студијама, услов за одбрану мастер рада је одобрен један рад у категорији: стручни рад или студентски рад, од стране Уређивачког одбора часописа ФТН у Чачку „Техника и пракса“.

О објављивању рада у часопису или на сајту Факултета (у посебној секцији), Уређивачки одбор писмено обавештава референта у Студентској служби, студента и ментора.

Писмено одобрење и објављени рад се одлажу у досије студента.

Објављени рад студента је из области из које се ради мастер рад.

Број аутора на објављеном раду је највише три, укључујући ментора који контролише израду рада студента.

3. ЗАВРШНИ, ДИПЛОМСКИ И МАСТЕР РАД

Члан 8.

Руководилац завршног/дипломског/мастер рада задаје тему из области програма наставног предмета, а коју кандидат може у року до четири месеца, у случају израде завршног рада, односно до шест месеци, у случају израде дипломског или мастер рада, на основу стеченог знања, практичним или експерименталним радом, успешно обрадити.

Рок за израду рада може се продужити у оправданим случајевима за 30 дана.

Оправданост продужења рока процењује руководилац рада, уз сагласност продекана за наставу.

Период летње паузе не рачуна се у рок за израду рада.

У току летње паузе не могу се бранити завршни/дипломски/мастер радови.

Члан 9.

Измену теме завршног/дипломског/мастер рада, на основу образложене молбе кандидата, одобрава руководилац рада и продекан за наставу.

Члан 10.

Ако кандидат жели промену предмета из којег је одобрена пријава и одбрана завршног/дипломског/мастер рада цео поступак одобривања се понавља. У том случају кандидат мора писмено образложити свој захтев и навести разлоге због којих то чини.

Захтев из претходног става студент доставља продекану за наставу.

Члан 11.

За време израде завршног/дипломског/мастер рада кандидат има право и обавезу да се консултује са руководиоцем рада.

Кандидат је током израде рада обавезан да користи литературу (изворе) поштујући ауторска права.

Члан 11а.

Завршни рад на мастер струковним студијама је резултат самосталног стручног рада студента, којим се разматра практичан проблем из привредног или јавног сектора.

Завршни рад се ради у сарадњи са привредном организацијом или у јавном сектору са којом Факултет има уговор о пословној сарадњи.

Сарадник из привредне организације у којој кандидат реализује завршни рад је стручњак из одговарајуће области и са одговарајућом стручном спремом, минимум 300 ЕСПБ бодова на академским студијама, са којим Факултет закључује уговор, уз сагласност привредне организације.

Члан 12.

Студент предаје студентској служби на завођење најкасније три дана пре одбране завршни/дипломски/мастер рад у четири укорићена штампана примерка. Уз сваки примерак

штампане верзије завршног/дипломског/мастер рада студент доставља и CD са електронском верзијом рада у pdf формату која је у потпуности истоветна штампаној.

Један примерак завршног/дипломског/ мастер рада студентска служба по завршеној одбрани предаје у библиотеку Факултета.

Форма штампаног завршног/дипломског/мастер рада и потребни подаци за омот CD-а са електронском верзијом рада на Факултету дефинисани су у Упутству за израду завршног/дипломског/мастер рада.

Члан 12а.

Ментор оверава 4 примерка урађеног мастер рада и 2 ЦД-а са мастер радом, које студент предаје Студентској служби.

На мастер струковним студијама, Студентска служба прегледа досије и утврђује испуњеност услова за одбрану мастер рада.

Члан 13.

По завршетку израде завршног/дипломског/мастер рада, минимално седам дана пре јавне одбране, студент подноси образац за одбрану завршног/дипломског/мастер рада Студентској служби која проверава испуњеност услова за одбрану рада. У случају да је услов испуњен, надлежни службеник пријаву оверава и обавештава студента да може приступити јавној одбрани завршног/дипломског/мастер рада.

4. ИСПИТНА КОМИСИЈА

Члан 14.

На предлог руководиоца рада, формира се комисија од 3 члана из реда наставника према теми завршног/дипломског/мастер рада.

На мастер струковним студијама, на предлог руководиоца рада, формира се комисија за израду и одбрану мастер рада од 3 члана, у чијем саставу су: 2 наставника, од којих је један наставник ментор, и сарадник из привредне организације (практичар-коментор).

Комисија за израду и одбрану мастер рада сачињава извештај о мастер раду и оверава га и предаје Студентској служби.

Након прегледа и позитивне оцене рада, комисија извештава студентску службу која заказује усмену јавну одбрану.

Члан 15.

Председника комисије бира испитна комисија при конституисању. Руководилац рада не може бити председник комисије.

Комисија доноси одлуке већином гласова. У случају писменог издвојеног мишљења неког од чланова комисије одмах се обавештава декан, који у року од 24 сата, доноси одлуку о понављању спорног дела испита пред истом или другом комисијом.

Рок за понављање испита не може бити дужи од 3 дана.

Члан 16.

Ако завршни/дипломски/мастер рад није урађен на потребном стручном нивоу или није самосталан рад, руководиоца рада, односно комисија за одбрану, враћа рад студенту са писменим образложењем недостатака.

Исправку завршног/дипломског/мастер рада студент је дужан да изврши у року од 15 дана. Ако исправљени рад поново не задовољава, комисија оцењује рад недовољном оценом а кандидата упућује на израду новог рада.

Члан 17.

Студент чији је завршни/дипломски/мастер рад позитивно оцењен позива се на јавну усмену одбрану.

Јавна усмена одбрана мора се заказати у периоду најдуже за 15 дана, а најкраћем за 3 дана.

Члан 18.

Студентска служба оглашава на сајту Факултета јавну усмену одбрану завршног/дипломског/мастер рада најмање 3 дана пре одбране. У огласу се наводи име и презиме кандидата, студијски програм, наслов завршног/дипломског/мастер рада, време и место одржавања.

5. ЈАВНА УСМЕНА ОДБРАНА

Члан 19.

Усмену јавну одбрану завршног/дипломског/мастер рада, као радни и свечани чин, отвара председник комисије, изношењем основних података о кандидату и испуњености услова за полагање завршног/дипломског/мастер испита.

Усмена јавна одбрана се врши пред испитном комисијом и мора се обавити у једном дану.

Одбрана се састоји од усменог приказа резултата рада и провере знања из научне области рада у трајању од укупно 45 минута (30 минута излагање и 15 минута провера знања).

Под провером знања сматра се одговарање на питања у вези са радом која студенту постављају чланови Комисије.

Члан 20.

Уколико се у току одбране утврди или стекне утисак да завршни/дипломски/мастер рад није самосталан рад студента, председник испитне комисије прекида одбрану и писмено о томе обавештава декана са препоруком да се покрене дисциплински поступак.

Члан 21.

Председник комисије непосредно после завршетка усмене одбране саопштава студенту и присутној јавности оцену завршног/дипломског/мастер рада.

Уколико је оцена одбране позитивна, завршни/дипломски/мастер рад и усмену одбрану комисија оцењује јединственом оценом, чиме студент стиче право на одговарајући стручни, односно академски назив, а тиме и сва права и обавезе које из тог звања произлазе.

Ако је одбрана завршног/дипломског/мастер рада оцењена оценом 5 (пет) испитна комисија ће студенту одредити нови рок за полагање, а може му наложити и израду новог завршног/дипломског/мастер рада.

На оцену завршног/дипломског/мастер рада и оцену одбране студент нема право жалбе.

Члан 22.

Записник о завршном/дипломском/мастер раду и усменој одбрани потписују сви чланови комисије и достављају студентској служби ради одлагања у досије и издавања уверења и дипломе.

Након усмене одбране студент може у Студентској служби преузети потврду о завршетку студија као и остале потребне документе.

Члан 23.

Да би се у методолошком смислу уједначила израда завршних/дипломских/мастер радова студенти се морају придржавати Упутства о изради завршног/дипломског/мастер рада по утврђеној методологији, које је сачињено као прилог овом Правилнику.

Прилози овог Правилника су:

- 1) Упутство за израду завршног/дипломског/мастер рада.
- 2) Комплет образаца за пријаву и одбрану завршног/дипломског/мастер рада.

Члан 24.

Измене и допуне Правилника врше се по поступку за његово доношење.

Члан 25.

Ступањем на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о полагању завршног, дипломског и мастер испита на Факултету техничких наука у Чачку, бр. 8-719/5 од 24. априла 2013. године, и одлука о измени наведеног Правилника, бр. 20-1844/8 од 30. октобра 2013. године.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на сајту Факултета.

Правилник о изради и одбрани завршног, дипломског и мастер рада, објављен дана 1. јуна 2020. године. Ступио је на снагу дана 9. јуна 2020. године.

Правилник о допунама Правилника о изради и одбрани завршног, дипломског и мастер рада, објављен је дана 30. децембра 2020.

Ступио је на снагу дан 8. јануара 2021. године

ПРЕДСЕДНИК
НАСТАВНО-НАУЧНОГ ВЕЋА

Проф. др Данијела Милошевић, дипл. инж. инф.

